

GİZLİ

T.C.
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
ANKARA

MY 144 XX

**TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ
MÜŞTEREK HAVA VE FÜZE
SAVUNMA YÖNERGESİ
(TASLAK)**

GİZLİ

7. DENİZ ANGAJMAN KURALLARI UYGULAMA ESASLARI:

a. Deniz angajman kurallarından, caydırıcı ve zorlayıcı nitelikte tekne/gemi batırma, ateş açma, taciz etme ve benzeri siyasi etki ve/veya sonuçlar yaratabilecek mahiyetteki kurallar Başbakanın vereceği yetkiye istinaden Genelkurmay Başkanının izniyle yürürlüğe konulur.

b. Barıştan itibaren, herhangi bir nedenle bir NATO Komutanının harekât komutanı, hareket kontrolü, taktik komutası veya taktik kontrolü altında bulunan Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurları atarfuından, bu görevleri sırasında NATO Angajman Kuralları Dokümanı'nda belirtilen ve yetkili NATO makamlarınca yetki verilmiş olan kurallara, milli makamlaraca kısıtlama getirilmediği sürece uyulur. Ayrıca bu kapsamda icra edilecek görev çerçevesinde, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı e Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurlarının kolektif meşru müdafaa (collective self-defence) kapsamında NATO'ya bağlı diğer kuvvetleri ve personeli, gerçekleşmiş veya gerçekleşmesi muhtemel bir saldırıdan korumak maksadıyla gerekli ve orantılı kuvvet kullanımı dahil, uygun tedbirleri alma hakkı saklı kalır.

c. Deniz angajman kuralları mütecevaz olmadan "Meşru Müdafaa" kavramına istinat eder. Amaç görevi başarmak, gerginliği kontrol altında tutmak ve bekayı sağlamaktır. Her seviyedeki komutana, dost unsurların bir taarruza uğradığı veya uğrama tehlikesinin bulunduğu konusunda karar verme yetkisi verilmiştir.

ç. Müstakil gemi veya birlik komutanı, komuta ve kontrolü altındaki gemi, birlik, mürettebat, ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkesinin ve Türkiye Cumhuriyeti milli varlığının korunması için silah kullanarak kendini ve dost unsurları koruma hakkına sahiptir. Ancak bu hak ve yetki "meşru müdafaa" ile sınırlıdır. Bu kararı veren birlik komutanı, şartların izin verdiği ölçüde düşmanca hareketi sona erdirmek için başlangıçtan itibaren her türlü çabayı gösterir. Bu uygulama yürütülürken, ilgili bütün komutanlık ve birlikler durumdan haberdar edilir, alınan bütün tedbirlerin düşmanca hareketi önleyememesi halinde son çare olarak silah kullanılır.

d. Türk üs/limanlarını ziyaret edecek savaş gemilerinin (NATO Kuvvetleri dâhil) kuvvet koruma tedbirleri kapsamında denizden korunmasına yönelik olarak görevlendirilecek Deniz Kuvvetleri başlısı ve/veya hareket kontrolüne verilecek unsurları emrinde bulunduracak birlik komutanı, söz konusu ziyarete yönelik verilecek özel talimatlar çerçevesinde görevin gereğini sağlamak için silah kullanma/çatma/taciz etme dahil her türlü çabayı gösterir. Faaliyet icra edilirken, ilgili komutanlık/birlik ve makamları durumdan haberdar eder, alınan bütün tedbirlerin mütecevazi önleyememesi durumunda son çare olarak silah kullanır.

e. Günümüzde değişen ve karmaşık hale gelen güvenlik ortamı, Deniz Kuvvetleri unsurlarının klasik görevlerinin yanında asimetrik risk ve tehditlerle mücadele kapsamında, kolluk yetkilerini haiz makamları destekleyecek şekilde görevlendirilmesini de gerekli kılabilmektedir. Kolluk yetkilerinin;

(1) Kıta sahanlığı ya da münhasır ekonomik bölgeyi de içine alan deniz yetki alanlarımız içerisinde 2692 sayılı Sahil Güvenlik Kanunu çerçevesinde talep üzerine veya,

(2) İl sınırları içerisinde 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu çerçevesinde ilgili Valinin talebine veya,

(3) Deniz yetki alanlarımızda veya açık denizlerde anayasamızın ilgili maddeleri çerçevesinde (uluslararası anlaşmalar ve sözleşmeler, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin bağlayıcı nitelikteki kararları, uluslararası teamül hukukundan kaynaklanan yükümlülükler doğrultusunda) TBMM kararı/Bakanlar Kurulu Kararı ve iç hukuk düzenlemelerine istinaden kullanılabileceği göz önünde bulundurulacaktır.

f. Angajman Kurallarının Yapısı:

(1) Deniz angajman kuralları "yasaklayıcı" niteliktedir. İlgili angajman kuralına uygulanması için iptal edilmesi gereklidir. Yasaklayıcı nitelikte olan angajman kuralının iptal edilmesi, ilgili angajman kuralının sonunda bulunan "yasaktır" ibaresinin "serbesttir"e dönüşmesi anlamına gelir.

(2) Bir angajman kuralı gelişen duruma ve krizin gelişimine bağlı olarak, iptal edilebilir veya ilan edilebilir. İptal edilen angajman kuralları, Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından, kuvvetin veya tahrik edici anlam verilebilecek eylemlerin uygulanacağı durumları, şartları, dereceyi ve tarzı tanımlamak üzere bir birlik komutanına (bireyler dahil) verilen direktiflerdir.

g. Sahil Güvenlik Komutanlığı, barış döneminde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün sahillerinde, iç suları olan Marmara Denizi'nde, İstanbul ve Çanaikkale Boğazları'nda, liman ve körfezlerinde, karasularında, kıta sahanlığında ve münhasır ekonomik bölgesi ile ulusal ve uluslar arası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimi altında bulunan deniz alanlarında 2692 Sayılı Sahil Güvenlik

GİZLİ

Komutanlığı Kanunu çerçevesinde öncelikle kolluk yetkilerini, bilahare ihtiyaç duyması halinde deniz angajman kurallarını kullanır.

ğ. Kısıntıya uğraması halinde komuta-kontrol ve muhabere sisteminin yeniden tesisi için teknik vasıtaların mevcut olmadığı saptandığında, komutan yaptığı değerlendirmeye göre birliği/kuvvetini ciddi bir biçimde tehlikeye sokacak harekattan kaçınır.

h. Denizde bulunan birlik komutanları, karşılaştıkları durum, hareket ve davranışlara karşı (direktifte yer alan) angajman kuralları çerçevesinde mukabele bulunma ihtiyacı duymaları halinde, durumu kendisine angajman kuralının iptal edilmesi yönünde talepte bulunur.

ı. Kara Suları Dışında Uygulanacak Hareket Tarzları:

Barış döneminde (kriz durumu dahil) karşılaşılan durumun iptal edilmiş angajman kuralları içerisinde bulunmaması halinde, kara suları ve hava sahamız haricinde;

(1) Hiçbir yabancı gemi, uçak, helikopter taciz edilmez, düşmanca niyet gösterisi ve hareketlerde bulunulmaz.

(2) Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü'nün vermiş olduğu hak emniyet mülhazası ile denizde çatışmayı önlemek için münasip bir mesafe ve zamana kadar muhafaza edilir.

(3) Kimliği belli olmayan dalmış bir denizaltının tespiti halinde;

(a) Denizaltının tespit edildiği, su altı telefonu ile devamlı çağrı yapılarak denizaltıya bildirilir,

(b) Su altı telefonu ile kimliği sorulur,

(c) Şarj işaretleri kullanılmaz ve üzerinden geçilmez,

(ç) Denizaltı satha çıkarsa fotoğrafı çekilir.

(4) Rastlandığında veya bu hususta emir alındığında, uluslararası sularda yabancı harp gemisi tarafından taciz edilen Türk bayraklı gemiyle temas kurularak, olay bölgesine intikal edilir ve duruma uygun angajman kuralının iptali için ilgili makamlara teklifte bulunulur. Bu şartlarda "meşru müdafaa" hakkı saklı tutulur.

(5) Kitle imha silahı/tehlikeli madde taşıyan ve Türk boğazları/üs/limanlarımızda eylem yapacağına dair istihbarat alınan şüpheli ticaret gemilerinin veya vasıtalarının emir alındığında, kara sularımıza girmesini önleyecek şekilde hareket etmek üzere uygun angajman kurallarının iptali için ilgili makamlara teklifte bulunulur.

(6) Kıta sahanlığımız ve münhasır ekonomik bölgemiz dâhilinde, balıkçılık, su altı araştırma faaliyeti ve benzeri deniz dibi işleri ile izinsiz olarak uğraşan yabancı bandıralı bir ticaret gemisi veya vasıtasına rastlanıldığında;

(a) Balıkçılık faaliyeti icra eden vasıtalar en yakın Sahil Güvenlik Bölge Komutanlığına iletilir, Sahil Güvenlik Komutanlığı bağlısı botlar bölgeye intikal edene kadar anılan vasıta/vasıtaların yakınında bulunulur,

(b) Araştırma veya benzeri deniz dibi işleri ile uğraşan gemi/gemiler tespit edildiğinde durum öncelikle Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Harekat Merkezine bildirilir, direktif alınana kadar bölgede bulunulur.

ı. Türk Kara Suları Dahilinde Uygulanacak Hareket Tarzları:

Barış döneminde (kriz durumu dahil), kara sularımız dahilinde karşılaşılan durum ile ilgili başka bir direktif olmaması halinde; gemi, birlik, deniz karakol (D/K9) uçakları ve helikopterlerin yabancı harp ve ticaret gemileri ile temaslarında;

(1) **Yabancı Harp Gemisi Tespit Edildiğinde;**

(a) Rastlanılan yabancı harp gemisi için zararsız geçiş ihlali söz konusu ise (Mücbir bir sebep ile makinelerini durdurma veya demirleme hariç);

(ı) Türk karasuları içinde bulunduğu ve zararsız geçiş hakkını ihlal ettiği ses/megafon, uluslar arası telsiz muhabere kanalları veya uluslar arası işaret kod kitabındaki sancak işaretleri ile hatırlatılır,

GİZLİ

(II) Söz konusu gemi mükerrer hatırlatmalara rağmen verilen talimatlara riayet etmediği ve Türk kara sularının terk etmediği takdirde, Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü'ne göre geçiş üstünlüğü olan gemi konumunda bulunacak şekilde manevra yapılarak (yetişilen ve yol hakkına sahip gemi durumu muhafaza edilerek) yabancı geminin kara sularımızdan çıkarılmasını sağlayacak rotalar izlenir.

(b) Rastlanılan gemi mücbir bir sebep ile Türk Kara Suları içinde bulunduğunu bildirir ve bu duruma uygun olarak Denizde Çatışmayı Önleme Tüzüğü/Uluslararası Kod Kitabında yer alan işaret/şekil/fenerleri çekmeye devam ederse; Türk Kara Suları içinde bulunduğu, ses/megafon, uluslar arası telsiz muhabere kanalları veya uluslararası işaret kod kitabındaki sancak işaretleri ile hatırlatılır, bahse konu gemiyi takip etmek ve belirttiği mücbir sebebi kontrol etmek maksadıyla, geminin manevrasını engellemeyecek mesafede yakınında bulunur.

(c) Montrö Sözleşmesi kurallarına aykırı olarak boğazlara giriş yapacağı tespit edilen yabancı harp gemileri boğaza girmeden önce engellenir. Bu gemiler boğazlara giriş yaptıktan sonra Montrö Sözleşmesi kurallarına aykırı bir durum tespit edildiğinde geçişleri sırasında refakat halinde veya yakından takip edilir.

(ç) Yukarıdaki her üç durumda da olay üst makamlara rapor edilir, gerektiğinde yapılacak daha ileri uygulama için direktif talep edilir ve alınacak emre göre hareket edilir.

(2) Kimliği Bilinmeyen Dalmış Denizaltı Tespit Edildiğinde;

(a) Denizaltıya su altı telefonu ile satha çıkması bildirilir. Denizaltının buna riayet etmemesi hâlinde, temasın Türk gemisi olmadığı teyit edilmeye çalışılır ve müteakiben, el şarjları ile uyarılır/ tespit edildiği bildirilir. (D152 No.lu Angajman Kuralı iptal edilmiş ise). Yukarıdaki her iki faaliyet de üçer defa tekrarlanır. Yine riayet etmezse, denizaltıya maddi bir hasar vermeyecek mesafeden [su bombasının yaratacağı azami hasar yarıçapından (500-600 yarda civarında) fazla] sığ suya ayarlanmış su bombası veya ikili gruplar hâlinde üç defa el şarjı atılır. Buna rağmen, denizaltı ikazlara riayet etmezse, yapılacak daha ileri uygulama için direktif talep edilir ve alınacak emre göre hareket edilir.

(b) Türk Boğazları bölgesinde, herhangi bir denizaltı teması alınması durumunda, bu temasın Türk gemisi olamayacağı kesin olarak teyit edildikten sonra, uygun silahlar (sığ suya ayarlanmış su bombası veya benzer etkiyi yaratabilecek birbirlerine bağlanmış el şarjı grupları) kullanılarak önce satha çıkmaya zorlanır, kaçınma yaptığı veya dipte kalmaya ısrar ettiği değerlendirilirse, Genelkurmay Başkanlığınca verilecek direktife göre hareket edilir.

(c) Yukarıdaki durumlarla ilgili işlemler icra edilirken aynı zamanda olay üst makamlara anında rapor edilir.

(3) Kara Sularımız Dâhilinde, Balıkçılık ve Benzeri Deniz Dibi İşleri ile İzinsiz Olarak Uğraşan Yabancı Bandıralı Bir Ticaret Gemisi veya Vasıtasına Rastlanıldığında;

(a) Durum en yakın Sahil Güvenlik Bölge Komutanlığına iletilir, Sahil Güvenlik Komutanlığı bağlı botlar bölgeye intikal edene kadar anılan vasıta/vasıtaların yakınında bulunur.

(b) Araştırma veya benzeri deniz dibi işleri ile uğraşan gemi/gemiler tespit edildiğinde durum öncelikle Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Harekât Merkezine bildirilir, direktif alınana kadar bölgede bulunur.

(c) Emredildiğinde kesintisiz takip hakkı kullanılır. Olası bir adli tahkikat süresince, delil yetersizliği nedeniyle herhangi bir sorunla karşılaşılması maksadıyla; olayın başlangıcından itibaren, başta fotoğraf/video olmak üzere tüm kayıtların tutulmasına azami özen gösterilir.

j. Tacize Maruz Kalındığında Uygulanacak Hareket Tarzları:

Barış döneminde karşılaşılan seçilmiş bir angajman kuralının iptal edilmiş olması hâlinde, uluslararası sularda, bir yabancı gemi/birlik tarafından taciz edilen gemi/birliklerimiz aşağıdaki hareket tarzlarını kararlılıkla uygular.

(1) Aşağıda Belirtilen Faaliyetler Taciz Olarak Kabul Edilir:

(a) Denizde ikmal, posta çantası ve personel nakli esnasında;

(I) Bu faaliyetleri icra etmekte olan gemilere yaklaşılarak, çok yakınından süratle geçmesi sonucu meydana gelen dalgalar ile yalpaya düşürülmesi ve faaliyetin icrasının kısıtlanması, tertip ve düzenin bozulmasına neden olunması,